

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНИХ РЕСУРСІВ У СУЧАСНИХ ПІДХОДАХ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Синенко О.А.

Полтавський базовий медичний коледж

Самостійна робота - це активна розумова діяльність студентів, організована викладачем, спрямована на виконання поставленої науково-методичної проблеми навчального закладу. Від організації самостійної роботи із використанням електронних освітніх ресурсів багато в чому залежать результати навчання студентів і їхня майбутня професійна діяльність.

Ключові слова: самостійна робота, електронні освітні ресурси, навчально-методична робота.

Мета сучасної вищої освіти – підготовка творчого, професійно компетентного майбутнього фахівця, здатного пристосовуватися до мінливих умов сучасного життя. Перед нами, викладачами, знову постає одвічна проблема: чому і як навчати? Якщо раніше ми прагнули дати якнайбільше знань студенту, то тепер цього недостатньо. Сьогодні ми маємо навчати студентів застосовувати свої знання в практичній діяльності. Ще Едісон зазначав: «Найважливіше завдання цивілізації – навчити людину мислити». А для цього вчити треба так, щоб створити умови для розвитку особистості студента, його самореалізації. Цьому і має сприяти самостійна робота студентів (СРС), яка створює можливість для самореалізації студента, перетворює його в активного учасника навчального процесу.

Аналіз спеціальної літератури свідчить, що СРС є дуже широким поняттям, у тлумаченні якого сформувалися різні підходи, зумовлені відмінностями в розумінні суті цього явища [2; 3; 4].

Нерідко СРС розглядають як окремий вид навчальних занять поряд із лекцією, семінаром, практичним заняттям. При цьому її суттєвими ознаками вважають обов'язковість заняття у відведений розпорядком дня час, роботу без безпосередньої участі викладача, але з обов'язковим контролем цієї роботи. Під час самостійної роботи студенти мають змогу краще використати свої індивідуальні здібності. Вони вивчають, конспектують літературні джерела, за потреби повторно перечитують їхні окремі розділи, абзаци, звертаються до відповідних довідників і словників. Усе це забезпечує глибоке осмислення навчального матеріалу, сприяє виробленню в студентів цілеспрямованості в здобутті знань, формує самостійність мислення. Не треба забувати, що СРС здійснює і виховний вплив на осіб, які навчаються, сприяючи формуванню і розвитку необхідних моральних якостей.

Зміст самостійної роботи визначається навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями і вказівками викладача.

Організація СРС має бути підпорядкована певним вимогам.

1. Розвиток мотиваційної установки в студентів. Умовою будь-якої цілеспрямованої діяльності є установка – готовність до певної активності, виникнення якої безпосередньо залежить від наявності в людини потреби і від об'єктивної ситуації задоволення цієї потреби. Тому студент має виробити в собі внутрішню потребу в постійній самостійній роботі.

2. Систематичність і безперервність. Тривала перерва в роботі з навчальним матеріалом негативно впливає на засвоєння знань, спричиняє втрату логічного зв'язку з раніше вивченим. Несистематичність самостійної роботи унеможлиблює досягнення високих результатів у навчанні.

3. Послідовність у роботі. Послідовність означає чітку впорядкованість, черговість етапів роботи. Розкиданість і безсистемність читання породжують поверховість знань, унеможлиблюють тривале запам'ятовування прочитаного.

При читанні конспекту лекцій, монографій, підручника, навчального посібника не має лишатися нічого нез'ясованого. Не розібравшись хоча б у одному елементі міркувань автора книги, студент не може далі повноцінно засвоїти навчальний матеріал.

Правильне планування СРС. Чіткий план допоможе раціонально структурувати самостійну роботу, зосередитися на найсуттєвіших питаннях.

Найсучаснішими засобами, які допоможуть якнайкраще реалізувати СРС, є електронні освітні ресурси як основний компонент інформаційного освітнього середовища, який забезпечує рівний доступ усіх учасників освітнього процесу до якісних навчальних і методичних матеріалів, створених на основі інформаційно-комунікаційних технологій, незалежно від місця проживання і форми навчання [1]. Основою електронної освіти є електронні освітні ресурси: навчальні, наукові, інформаційні, додаткові матеріали і засоби, розроблені в електронній формі та представлені на носіях будь-якого типу або розміщених у комп'ютерних мережах, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технологічних засобів і необхідні для ефективної організації навчально-виховного процесу.

До основних видів електронно-освітніх ресурсів, які використовуються в роботі зі студентами, належать:

- електронні дидактичні демонстраційні матеріали (презентації, схеми, відео- й аудіозаписи), призначені для супроводу навчально-виховного процесу;
- електронний аналог друкованого видання – електронне видання, що в основному відтворює відповідне друковане видання, зберігаючи розташування на сторінці тексту, ілюстрацій, посилань;
- комп'ютерний тест – стандартизовані завдання, представлені в електронній формі, призначені для вхідного, проміжного і підсумкового контролю рівня навчальних досягнень, а також самоконтролю, обробка результатів яких здійснюється за допомогою відповідних програм;
- електронний словник – електронне довідкове видання впорядкованого переліку мовних одиниць, доповнених відповідними довідниковими даними;
- електронний довідник – електронне довідкове видання прикладного характеру, в якому назви статей розташовані за абеткою або в систематичному порядку;
- електронний навчальний посібник – навчальне електронне видання, використання якого доповнює або частково замінює підручник;
- електронний підручник – електронне навчальне видання із систематизованим викладом дисципліни (її

розділу, частини), що повністю відповідає навчальній програмі;

- електронні методичні матеріали – електронне навчальне видання роз'яснень із певної теми, розділу або питання навчальної дисципліни з викладом методики виконання окремих завдань.

Використовуючи електронні освітні ресурси, викладач самостійно вирішує, яким чином організувати роботу студентів, обирає різні прийоми щодо використання, інколи знаходить свої авторські, нові методи.

Безумовно, електронні освітні ресурси не замінюють викладачів і класичні підручники, тим більше, не виключають застосування традиційних підходів до навчання, хоча й створюють принципово нові можливості для засвоєння освітнього матеріалу, значно підвищуючи ефективність проведення практичних, семінарських і лекційних занять.

Використання електронних освітніх ресурсів значно полегшує і скорочує час підготовки викладача до заняття, впливає на форми та методи подання освітнього матеріалу, характер взаємодії між студентом і викладачем і, відповідно, на методику проведення занять у цілому, дозволяє зробити заняття яскравим і нестандартним. Такий підхід до організації самостійної роботи студентів змінить роль студента в навчальному процесі, перетворить його на активного, діяльного суб'єкта навчання, а також забезпечить перехід до демократичного стилю управління навчальним процесом, де власне особистість викладача виступає стимулом формування інтересу до знань.

Список використаної літератури

1. Гризун Л. Є. Дидактичні особливості сучасного комп'ютерного підручника / Гризун Л. Є. // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи. – ХДПУ, 2000. - 57 с.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. / І.М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
3. Самостоятельная работа студентов: традиции и инновации: учебн. пособ. / [А. И. Конопля, Н. Б. Дрёмова, Е. В. Репринцева, М. В. Медведева]. - Курск : ГБОУ ВПО КГМУ, 2014. – 91 с.
4. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вищій школі : навч.-метод. посіб. / О. Січкарук. – К. : Таксон, 2006. – 88 с.

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Сологор І.М., Беляєва О.М.

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

Висвітлено різні аспекти самостійної роботи студентів з іноземної мови. Проаналізовано фактори, які впливають на ефективність самостійної діяльності студентів.

Ключові слова: самостійна робота, іноземна мова, індивідуальні й колективні форми самостійної роботи, мотивація, контроль.

Інтеграція України до світової спільноти і реформування системи вищої освіти зумовлюють посилення уваги суспільства до підвищення рівня фахової та комунікативної компетенції майбутніх спеціалістів. Нині головна мета вітчизняної освіти вбачається у створенні умов для розвитку і самореалізації кожної особистості як громадянина, формуванні нового покоління, здатного навчатися впродовж життя, розвиткові цінностей громадянського суспільства [1, с. 4].

Головними складовими безперервної самоосвіти майбутніх фахівців виступають уміння грамотно застосовувати основні прийоми аналізу і синтезу, систематизації та класифікації матеріалу, який опрацьовується під час самостійної діяльності зі спеціальною літературою за фахом, прагнення постійного професійного зростання. Нині перед вищою школою постає важливе завдання, яке полягає не лише в простій трансляції студентам певного обсягу навчального матеріалу, а й у навчанні оптимальних методів, способів, засобів, необхідних для самостійного здобуття, обробки і засвоєння нової інформації, яка буде корисною в подальшій практичній діяльності майбутнього фахівця. Самостійна робота студентів (СРС) має наповнитися новим змістом, відійти від нинішніх формальних підходів і поступово перетворитися на здатність до самостійної організації подальшої професійної діяльності.

Дослідженням проблеми організації СРС присвячені праці багатьох вітчизняних і закордонних учених (П. І. Підкасистий, А. М. Алексюк, С. Г. Заскалета, Л. В. Онучак, Н. С. Журавська, С.М. Кустовський, М. І. Смирнова, Л.М. Клименко, В.О. Кобзарьова, Б. П. Єсіпов, В. Володько, І. А. Шайдур та ін.), у яких розкрито сутність самостійної роботи, досліджено її види і форми, визначено її принципи, окреслено роль і функції в загальній системі підготовки спеціалістів.

Мета нашої статті – аналіз факторів, які впливають на ефективність СРС при вивченні іноземної мови; дослідження ролі СРС у підвищенні мотивації вивчення іноземної мови; формулювання рекомендацій щодо активізації СРС.

СРС з іноземної мови у немовних вищих навчальних закладах передбачає самостійне виконання лексичних і граматичних вправ і завдань; роботу зі спеціальними текстами, діалогами, словниками; пошук інформації, пов'язаної з подальшою практичною діяльністю; написання анотацій до статей; підготовку рефератів, доповідей із подальшою усною презентацією тощо. Самостійна робота сприяє поглибленню й розширенню знань, формуванню інтересу до пізнавальної діяльності, оволодінню прийомами процесу пізнання, розвитку пізнавальних здібностей [2, с. 140].

На нашу думку, позитивна мотивація студентів займає чільне місце серед факторів, які мають визначальний вплив на ефективність СРС. Як свідчать результати досліджень [4], навчання іноземної мови відбувається значно ефективніше в тому разі, коли в студента добре сформована позитивна мотивація, наявні пізнавальний інтерес і потреба в здобутті знань, розвинене почуття обов'язку й інші мотиви.

На формування позитивної мотивації студентів до виконання самостійної роботи безперечно впливають також інші фактори: продумана і злагоджена організація процесу самостійної роботи, чітко окреслений зміст і конкретний обсяг завдань із зазначенням можливих способів їх виконання, обов'язкова наявність контролю з боку викладача.